

Algemene beschouwingen Kadernota 2020 - 2023 – 5 juli 2019

Geacht college,

Anno 2019 kunnen we constateren dat Eemnes als plattelandsgemeente met 9000 inwoners er qua voorzieningen goed voorstaat. Uiteraard blijven er altijd nieuwe plannen en uitdagingen die we als DorpsBelang met enthousiasme zullen oppakken. Na het lezen van de kadernota is er een blijde stemming binnen de fractie van DorpsBelang. Er is ruimte voor nieuw beleid en lopende projecten worden actief opgepakt.

DorpsBelang complimenteert het college voor een min of meer sluitend financieel perspectief voor de jaren 2020 – 2023. Helaas gooit de meicirculaire 2019 (tijdelijk?) wat roet in het eten. In plaats van de verwachte extra inkomsten van EUR 250.000, welke als stelpost al in de kadernota was verwerkt, is er sprake van een forse neerwaartse bijstelling en is het eerder toegezegde extra geld voor jeugdzorg eenmalig in plaats van structureel.

Zolang er structureel geen extra middelen door het Rijk beschikbaar wordt gesteld, is het voor DorpsBelang belangrijk dat nieuw beleid zoveel mogelijk wordt gehandhaafd waarbij het college- en coalitieprogramma van DorpsBelang en PvdA leidend is. Uitvoering GVVP, de inrichting en onderhoud van het groen en de woningverdeling uit de woonvisie (35% sociaal en 35% betaalbaar/middenduur) zijn voor DorpsBelang onderwerpen waaraan niet getornd kan worden. Uiteraard moet er ook serieus naar mogelijke bezuinigingen worden gekeken.

1. Bestuur

Voor DorpsBelang is het betrekken van de inwoners en andere stakeholders bij de besluitvorming in de raad altijd belangrijk geweest. De E100 die in 2016 is georganiseerd was een groot succes, dus daaraan moet een gevolg gegeven worden. We ondersteunen dan ook van harte het opzetten van een nieuwe E100 voor de “Toekomstvisie Eemnes 2030”. Wat ons betreft is de horizon van 2030 wel erg kort. Onze voorkeur heeft om deze visie een doorkijk te geven tot 2040, welke ook in de woonvisie is gehanteerd. Wel gaan we er van uit dat er eerst een bestuursopdracht wordt voor gelegd aan de raad.

De communicatie met inwoners bij grote projecten zoals het GVVP (Wakkerendijk) en de grondwaterproblematiek verloopt over het algemeen goed. Toch gaat de afstemming met inwoners op kleinere onderwerpen zoals bijvoorbeeld bomenkap/snoeien en processierups nog niet naar wens. Een brief vooraf aan betrokken inwoners is dikwijls al voldoende. Daarnaast is DorpsBelang voorstander van een vaste pagina in de Rotonde waarin de voortgang van de belangrijkste projecten en nieuwe aandachtspunten regelmatig worden vermeld. We horen graag van de andere fracties wat ze hiervan vinden en of ze bereid zijn hiervoor een budget te reserveren.

DorpsBelang is redelijk tevreden met de huidige ambtelijke samenwerking binnen de BEL Combinatie. We realiseren ons dat de medewerkers van de Bel Combinatie een paar moeilijke en onzekere jaren achter de rug hebben door de ARHI-procedure. Nu deze procedure is stopgezet kan er weer geïnvesteerd worden in een versterking van de organisatie en de kwaliteit van de medewerkers. Onze zorg ligt met name bij de voortgang van projecten. Als blijkt dat er onvoldoende capaciteit beschikbaar is, wil DorpsBelang dit tijdig horen zodat er een mogelijke keuze kan worden gemaakt voor inhuur. We gaan akkoord met de voorgestelde budgettaire verhoging mede doordat deze grotendeels veroorzaakt wordt door autonome ontwikkelingen zoals cao en inflatie.

2. Veiligheid

DorpsBelang is van mening dat de wijkagent goed werk doet in contacten leggen en onderhouden met de jeugd. Het gesprek aangaan bij overlast werkt vaak beter dan optreden. Een ding willen we wel benoemen dat er regelmatig een wisseling van wijkagent plaatsvindt waardoor het opbouwen van contacten met onze inwoners en met name de jeugd lastiger wordt. Is het misschien een idee dat de nieuwe wijkagent kennis maakt met de raad? Ook dit jaar weer onze gemeente complimenten voor de inzet van de vrijwilligers bij de brandweer.

3. Publiek, Vergunning en handhaving

Een steeds terugkerend speerpunt van DorpsBelang is handhaving! Gelukkig bent u nu voortvarend bezig met de Goyergracht. Onze complimenten hiervoor. We lezen nu in de kadernota dat er geen nieuwe kader stellende ontwikkelingen zijn. We vinden dat jammer want er is voldoende werk aan de winkel in het buitengebied en ook in de kern met betrekking tot illegale bouwwerken en gebruiken. De brutalen moeten het niet winnen van de mensen die zich netjes aan de regels houden. Kunt u ons toezeggen dat het gebiedsgericht toezicht nu eens effectief wordt uitgevoerd?

De grote ergernis bij inwoners is de ergernis over hondenpoep. Bij de algemene beschouwingen van vorig jaar hebben we gezegd dat we blij zijn met het plan om de voorzieningen te verbeteren (frequenter onderhoud) en duidelijker te communiceren over de voorzieningen en het opruimen van hondenpoep. Dit met het oog op afschaffen van hondenbelasting als de overlast verdwijnt. Wanneer mogen we hier actie voor verwachten?

4. Mobiliteit

DorpsBelang is zeer content over de hele plan- en besluitvorming van de reconstructie van de Wakkerendijk en Laarderweg Oost. Met name de burgerparticipatie verdiende een dikke pluim die overigens door de verschillende betrokken bewonersgroepen ook is gegeven.

Nu de rest van het GVVP. Voor onze fractie was het wel even schrikken toen we vernamen in de Begroting 2019 dat de aanpak van de Laarderweg West en de Kruising bij de Minnehof naar achteren zou worden geschoven in verband met de herontwikkeling van de Hilt locatie en het verkeerseffect van het Huis van Eemnes. Daarom zijn we nu verheugd dat het college er wel de vaart in wil houden en volgend jaar voornemens is te starten met de planvorming kruising Minnehof en Laarderweg West, waarbij gedacht wordt aan een inrichtingsplan waarbij de auto meer te gast is. Wel vragen we het college om te kijken naar het laaghangend fruit voor de Laarderweg dat in 2020 kan worden uitgevoerd, onder andere het verbod op vrachtverkeer en het tegen gaan van trillingen. Kan het college aangeven hoeveel budget er gereserveerd is voor de kruising Minnehof?

Aansluiting op de Eikenlaan is al jaren een discussie. In het verleden zijn er wel globale berekeningen gemaakt maar nooit zijn de verschillende mogelijkheden echt goed in kaart gebracht. Daarom is het goed dat er een studie komt naar alle varianten – van opwaarderen van (snel)fiets en agrarisch verkeer tot het doortrekken voor al het verkeer. Hoewel voor deze laatste variant al meerdere rapporten in de la liggen wat de gevolgen zijn voor de verkeerstromen voor Eemnes, dus doe dit deel niet dubbel.

De insteek voor een inrichtingsplan Barbeelstraat Noordersingel kunnen we onderschrijven, naast een veiligere oversteek is het goed om te kijken naar aansluiting voor het landbouwverkeer en de mogelijkheden voor een losloopterrein voor honden, tiny forest en een klim- en klauterbos, hoewel voor dit laatste onze voorkeur uitgaat voor meer centrale plekken.

Ook het paardenroutes project is nog niet echt van de grond gekomen. Dit is steeds vooruitgeschoven en uiteindelijk in het GVVP opgenomen. Daarom zijn we content dat deze klus nu serieus wordt opgepakt. We zijn enthousiast dat de studenten van de Hippische School, in samenspraak met de pensionhouders, diverse oplossingsvarianten in kaart hebben gebracht. Nu zullen tijdig keuzes gemaakt moeten worden om ervoor te zorgen dat deze kunnen worden meegenomen bij de uitvoering van de Wakkerendijk / Meentweg en deelplannen Zuidpolder.

Voor de revitalisering van de Bramenberg, waarbij we de problemen voor het parkeren en de algemene uitstraling onderschrijven, zien we graag de plannen in samenspraak met alle ondernemers tegemoet.

Daarnaast behoeft volgens Dorpsbelang het wegonderhoud meer aandacht. En dan met name de fietspaden. Er is in ons dorp vrijwel geen fietspad meer zonder hobbels door wortelopdruk. Als het goed is, wordt er in 2019 een weginspectie uitgevoerd waarin de fietspaden worden opgenomen. Wanneer wordt de inspectie uitgevoerd? En kan dit in één klap worden uitgevoerd met de vulling van het wegsysteem waarvoor in de kadernota eenmalig geld wordt gevraagd. Wij willen meegeven dat ondanks de druk op de begroting, er de komende jaren meer budget voor wegonderhoud en dus met name fietspaden zal moet komen. Er is al jaren vrijwel geen onderhoud gepleegd.

5. Groene leefomgeving

Met de groene leefomgeving gaan we een mooie slag maken. Dit is al jaren een doorn in het oog van de inwoners en zeker ook de mening van DorpsBelang. Het niveau van groenonderhoud gaat omhoog en ook zal op sommige plekken een verbeterslag qua inrichting gemaakt moeten worden. We hebben er alle vertrouwen in dat dit het komende jaar zijn beslag gaat krijgen. Het integraal beheer wat voorgesteld wordt, met niveau A voor het centrum en de begraafplaats en niveau B voor de rest van Eemnes kan op onze steun rekenen. Ten opzichte van het huidige niveau zal het verschil voor iedereen zichtbaar moeten worden. Dat neemt niet weg dat we zelf ook kunnen bijdragen door te zorgen dat onze eigen woonomgeving er netjes uitziet.

Wat is de stand van zaken voor wat betreft de pilot ecologisch bermbeheer in de polder?

Na de recentelijke kap van een groot aantal prachtige bomen op een perceel langs de Wakkerendijk, vragen wij nogmaals aandacht voor de beeldbepalende bomenlijst. Hoe kunnen we er permanent voor zorgen dat dit niet meer kan voorkomen? Voor een tijdelijke en snelle oplossing voor De Wakkerendijk en Meentweg zullen we met een motie komen.

DorpsBelang is erg blij dat de achterstand voor de speelplaatsen eindelijk en voortvarend in 2019 wordt aangepakt. Dit in combinatie met een klim- en klauterbos op een aantal locaties in Eemnes. We zijn blij dat volgend jaar het speelplaatsenplan verder wordt geactualiseerd zodat over een aantal jaar alle speelvoorzieningen het niveau zal hebben zoals in de Zuidpolder.

DorpsBelang onderschrijft het stimuleren van biodiversiteit binnen de gemeente als ook in de tuinen van de inwoners. Het aanleggen van Tiny Forest helpt hieraan mee. Maar hoe krijgen we de nu vaak betegelde tuinen van inwoners naar meer groen, ter bevordering van hittestress, opvang van water en aantrekkende werking van insecten en vogels?

Het lijkt ons wenselijk om een evaluatie te maken over de bestrijding van de processierups en met een plan te komen hoe dit efficiënt en meer doelmatig volgend jaar kan worden opgepakt, zowel voor de bestrijding als voor de communicatie naar de inwoners.

6. Milieu en klimaat

In het verkiezingsprogramma van DorpsBelang en in het collegeprogramma staat dat we streven naar een energieneutraal Eemnes in 2030. DorpsBelang heeft deze ambitie gekoppeld aan een aantal belangrijke randvoorwaarden. Allereerst geen overhaaste plannen maar zorgvuldig beleid met draagvlak en betaalbaar voor alle inwoners. Daarnaast dat de landschappelijke impact beperkt dient te zijn, dus geen grootschalige projecten in de Eemnesser polders.

De energy game van de Hanzehogeschool Groningen heeft aan het college en de raad duidelijk gemaakt dat de 2030 ambitie bij de huidige stand van de techniek een grote landschappelijke impact heeft en voor een plattelandsgemeente als Eemnes onacceptabel is.

DorpsBelang is het daarom eens met het 2 sporenbeleid van het college. Enerzijds inzetten op nieuwe innovatieve projecten als geothermie of andere revolutionaire innovaties met beperkte landschappelijke impact en anderzijds op bewezen en betaalbare oplossingen zoals gasloos bouwen bij nieuwbouw en isolatie en zonnepanelen op daken (particuliere woningen, bedrijfspanden, boerderijen en publieke gebouwen).

Mocht geothermie geen reële optie zijn dan is de energieneutraal 2030 ambitie waarschijnlijk niet haalbaar en zal er aansluiting gezocht dienen te worden bij de 49% CO2 reductie doelstelling die door het Rijk, de provincie Utrecht en de regio Amersfoort is gekozen. Ook bij deze doelstelling zijn grootschalige projecten nodig. Zo zal er voor de Regionale Energie Strategie voor de regio Amersfoort in het najaar zoekgebieden moeten worden aangewezen waar onderzocht wordt wat de mogelijkheden zijn voor grootschalige projecten. Er lijkt binnen de raad een redelijke consensus te bestaan over mogelijke zoekgebieden.

DorpsBelang ondersteunt de waaier van onderzoeks- en implementatieprojecten (EUR 300.000 in 4 jaar) die voor het klimaat zijn gepland. We waarschuwen ervoor dat deze projecten een aanzienlijk workload voor de ambtenaren betekenen. Mocht externe inhuur nodig zijn dan zijn we in principe hier niet tegen. Echter deze dient wel door de raad te worden goedgekeurd.

Opvallend is dat het college geen project heeft voor vochtproblemen in het centrumgebied. Problematiek is zodanig dat een project met budget noodzakelijk is. Kan het college aangeven of gewacht wordt op de uitkomsten van de metingen?

7. Ruimtelijke ordening en wonen

Om de dorps allure, de identiteit en landschappelijke waarden te behouden past een zorgvuldige groei.

Voor de Zuidpolder heeft DorpsBelang zich geschikt in de lopende deelplannen voor 2018 en 2019. Voor de jaren van 2020 en verder is in het coalitieakkoord opgenomen dat deelplannen jaarlijks een omvang zullen hebben van rond de 30 woningen. Daarnaast is afgesproken dat het percentage betaalbaar fors wordt opgekrikt. Dit heeft zijn beslag gekregen in de woonvisie. DorpsBelang is zeer content met de woningverdeling zoals hierin opgenomen – 35% voor sociaal en 35% voor betaalbaar/midden. Helaas bleek dat voor deelplan 2020 niet werd voldaan aan het aantal woningen alsmede de woningverdeling. Dus voor ons is het simpel: zowel in de Zuidpolder als voor inbreilocaties - Hilt en HSS - dient de woningverdeling uit de woonvisie te worden gehanteerd. Voor de Zuidpolder betekent meer betaalbare woningen, meer woningen in de Zuidpolder bouwen dan de huidig geplande 500 woningen. Een verdere uitloop van het bouwprogramma tot 2027 zal waarschijnlijk hiervoor nodig zijn.

De recent aangenomen woonvisie gaat uit van ongeveer 42-46 woningen per jaar. Dit aantal, en zelfs meer, zit al in de pijlpijn deze coalitieperiode. DorpsBelang is dan ook zeker geen voorstander om het bouwtempo nog meer te verhogen zoals wordt geopperd in de meicirculaire memo. Verder gaan we ervan uit dat dit jaar vorm wordt gegeven aan beleid ten aanzien van verticaal splitsen van woningen, het duurzaam behouden van woningen in categorie 1 en 2 en regels omtrent toewijzing en voorrang met betrekking tot koopwoningen, zodat vanaf 2020 hieraan uitvoer kan worden gegeven.

8. Werk en inkomen

Opvallend is dat in de kadernota het programma Werk en inkomen ontbreekt. De arbeidsmarkt ligt er nog altijd prima bij en je zou verwachten dat het college alles in het werk stelt om zoveel mogelijk mensen actief te laten deelnemen en waar mogelijk in werk. DorpsBelang onderschrijft dat Eemnes een inclusieve en gastvrije samenleving is. Dat betekent ook dat mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt ondersteund moeten worden met het vinden van passend werk. In januari dit jaar is in de raad een conceptmarktwerkingplan van de regio Gooi en Vechtstreek besproken. Raadsbreed was toen het pleidooi om een meer lokaal doelgroepengericht “Werk-aan-Werk Eemnes” programma te ontwikkelen in samenwerking met lokale organisaties waarbij de belangrijkste doelgroepen statushouders, oudere inwoners en inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt zijn. DorpsBelang hoort graag van de andere fracties of ze hier nog steeds voorstander van zijn en eventueel bereid zijn extra middelen hiervoor beschikbaar te maken?

9. Sociale samenhang

De afgelopen jaren zijn in het sociaal domein en de jeugdzorg tal van nieuwe taken en voorzieningen gerealiseerd waarbij de maatwerkbenadering met gesprekken in de huiskamer van de bewoners en laagdrempelige inloopspreekuren het mogelijk heeft gemaakt om de kracht van de inwoners centraal te stellen. Budgettair was hiervoor ook ruimte. Inmiddels zijn echter de kosten zodanig gestegen dat de EUR 1,6 mio reserve sociaal domein de komende jaren volledig zal zijn benut en ontoereikend is voor 2023. Mocht de negatieve financiële impact van de meicirculaire in september niet gecompenseerd worden dan is het advies van DorpsBelang om voorzichtig te zijn met nieuwe programma's, duidelijke keuzes te maken en waar mogelijk ook al na te denken over mogelijke bezuinigingen.

DorpsBelang staat positief ten opzichte van het verbeterde inburgeringsprogramma. Omdat direct werken hierin centraal staat zou dit ook opgenomen kunnen worden in het “Werk-aan-Werk Eemnes” programma dat onder Werk en Inkomen is beschreven.

10. Sport, Cultuur en vrije tijd

Eemnes kent grote verscheidenheid van kunst, cultuur en sportactiviteiten waar vele mensen gebruik van maken. Voor 2020 staat de uitgestelde introductie van het Huis van Eemnes centraal. Het Huis biedt tal van voorzieningen en kansen op gebied van dagbesteding, leerwerkhuis, theater, cultuur, bibliotheek, sport en werk- en studieplekken.

Ondersteuning hiervan door een programma coördinator bekostigd door de gemeente gaat DorpsBelang te ver. De bestaande organisatie van het Huis van Eemnes en de bibliotheek is prima in staat om de programma's te coördineren. In plaats van de gemeente weer extra kosten te laten maken, kan de energie beter gericht worden op de ambitieuze doelstelling om na enkele introductiejaren een besparing van EUR 125-150.000 te realiseren.

11. Opgroeien in Eemnes

De meeste Eemnessers weten dat het Jeugd- en Gezinsteam het aanspreekpunt is voor het gezin en de opvoeding van kinderen. Het team bestaat uit ruim 4fte en focust op preventieve inzet door vroegtijdige behandeling en lichtere vormen van hulp optimaal te benutten. Aandachts-/zorgpunt van DorpsBelang is betere monitoring en rapportage over hoeveelheid jeugdigen/gezinnen die worden ondersteund, type behandelingen, wachttijden, kosten etc. waardoor er beter gestuurd kan worden.

DorpsBelang wil erop wijzen dat de extra BOA in de raad is goedgekeurd omdat zijn taak breder is dan JOP en jeugd.

De wettelijk verhoging van voorschoolse educatie spreekt voor zich. Er inmiddels meer dan genoeg bewijs dat de lange termijneffecten zeer positief zijn. De onderbouwing voor de extra impuls ontbreekt. DorpsBelang wil graag weten hoe de andere partijen hierover denken.

Bekostiging van vervoer naar Huis van Eemnes krijgt onze steun. Je kunt de Clusterschool hiervoor niet laten opdraaien.

12. Financiën

In onze inleiding hebben we het college al complimenten gemaakt voor het financieel perspectief, waarbij de meicirculaire helaas wat roet in het eten gooit. Hierdoor dient er structureel EUR 400.000 gevonden te worden. Positief is dat het college proactief in de memo meicirculaire Gemeentefonds al een aantal kleine dekkingsvoorstellen doet voor het bereiken van een min of meer sluitend perspectief voor de jaren 2020 en 2021. Voor 2022 en 2023 is er echter nog steeds sprake van tekorten. Voor 2023 voornamelijk door een verwacht structureel tekort binnen het sociaal domein waarvoor de huidige reserve sociaal domein inmiddels leeg zal zijn en niet meer gebruikt kan worden. We hopen dat de septembercirculaire een structurele oplossing biedt voor een sluitend financieel perspectief voor de komende jaren.

Actueel in dit verband is ook wanneer de "ontschotting" voor het sociaal domein gaat plaatsvinden. Het Rijk voert deze al in 2019 door. Het college stelt echter voor om dit geleidelijk te doen. Zolang er nog geld in de reserve sociaal domein zit, het gesloten systeem te hanteren (plussen en minnen via de reserve sociale domein) en als de reserve leeg is, de schotten op te heffen. DorpsBelang is er voorstander van om de ontschotting parallel aan de ontschotting bij het Rijk uit te voeren. Ook bij ontschotting is prima mogelijk om inzicht te behouden in de tekorten en overschotten. Dit wordt dan zichtbaar binnen de algemene begroting. Wel dient de stuurinformatie te verbeteren. Daarnaast kan de reserve sociaal domein bij directe ontschotting direct aan de algemene reserve worden toegevoegd. Dat sluit ook goed aan bij de actualisering van het reservebeleid dat bij de Begroting 2020 in november aan de orde komt.

Tot slot danken we het college en de ambtenaren voor de totstandkoming van de Kadernota 2020 - 2023 en wensen u wijsheid, gezondheid en plezier in uw werkzaamheden toe.

Fractie DorpsBelang

Jan de Zeeuw, Marion Riemens, Bas Pouw, Eddy van IJken, Dennis Hagen